

*Njoftim i Ministrisë së Punëve të Jashtme drejtuar Konsullatës shqiptare në Selanik rreth mbajtjes së pashaportës shqiptare nga një izraelit. **Viti 1929.***

*Notification of the Ministry of Foreign Affairs addressed to Albanian Consulate in Thessalonika about keeping the Albanian passport by an Israelite. **Year 1929***

Prot. Nr. 285. (Rezervat)

Shkurtimi:

Mi Fëmijën Sabino.

Zoti Konsull,

Lidhje:

Vijme te lajmerohemi se femija izraeli-
te Sabina, na Korfuzi, tregëtarë, eshte mbajtes pasaportash
shqiptare.

Konceptues:

Duke qene se eshte origjinare na Grécia
Ju lutemi te beni hetime e te n'a njoftoni sa me pare meny-
ren me te cilen kejo femije mundi te marre pasaporta shqip-
tare e te paraqitet si nënshtetase e Marëtërisë.--

Shqyrtues:

Pritni, Zoti Konsull, te falat e mia.--

Ministri i P. te Jashtme

Daktilograf:

I dërgohet:

Konsullates Shqiptare

K O R F U Z . . .

Nisun me:

MPJARKIVI
VITI: 1929
D 531 FIF 1/11

*Letër e James McDonald, Komisioner i Lartë për refugjatët në Lidhjen e Kombeve, dërguar Ministrisë së Punëve të Jashtme, ku kërkon leje për të vendosur në Shqipëri një numër të imigrantëve izraelitë, të shtetësisë gjermane. **Viti 1934.***

*Letter of James McDonald, the high commissar for refugees in the League of Nations , sent to the Ministry of Foreign Affairs, asking for permission to settle in Albania a number of Israelite immigrants, of German citizenship. **Year 1934***

28

Shkupë 2 tetor 1934

Zotni Minister,

B XII 4.119

Këtu të bashkuarj tuu, Ram
ndëri d'isjellë Zotnis i' Uej shkruan
q' L. James J. McDonald në dergon ubi
qeshjen e refugjatve izraelit per të
cilin ju Ram pasë perkujdesue.

Zuj prite in Lukrijane ubi
sa flet shkruan në Galë, ju lulem
te pranoni, Zotni Minister, te falat
e mia me nderime te jasacem

[Signature]

~~A.A~~

Z-it Luçanac

15/X/34

[Signature]

Zotni R. Kupa Dilla
Minister i P. S. Shkupë

Dirane

~~10
2.1
1.2.35~~

HAÛT-COMMISSARIAT POUR LES RÉFUGIÉS
(ISRAÉLITES ET AUTRES)
PROVENANT D'ALLEMAGNE

30
HIGH COMMISSION FOR REFUGEES
(JEWISH AND OTHER)
COMING FROM GERMANY

LAUSANNE, SUISSE

Adresse télégraphique : HICOMA, LAUSANNE
Cable address :

Hotel Bellevue, Geneva

September 29, 1954

His Excellency Djafer Villa
Minister of Foreign Affairs
Tirana, Albania

Your Excellency,

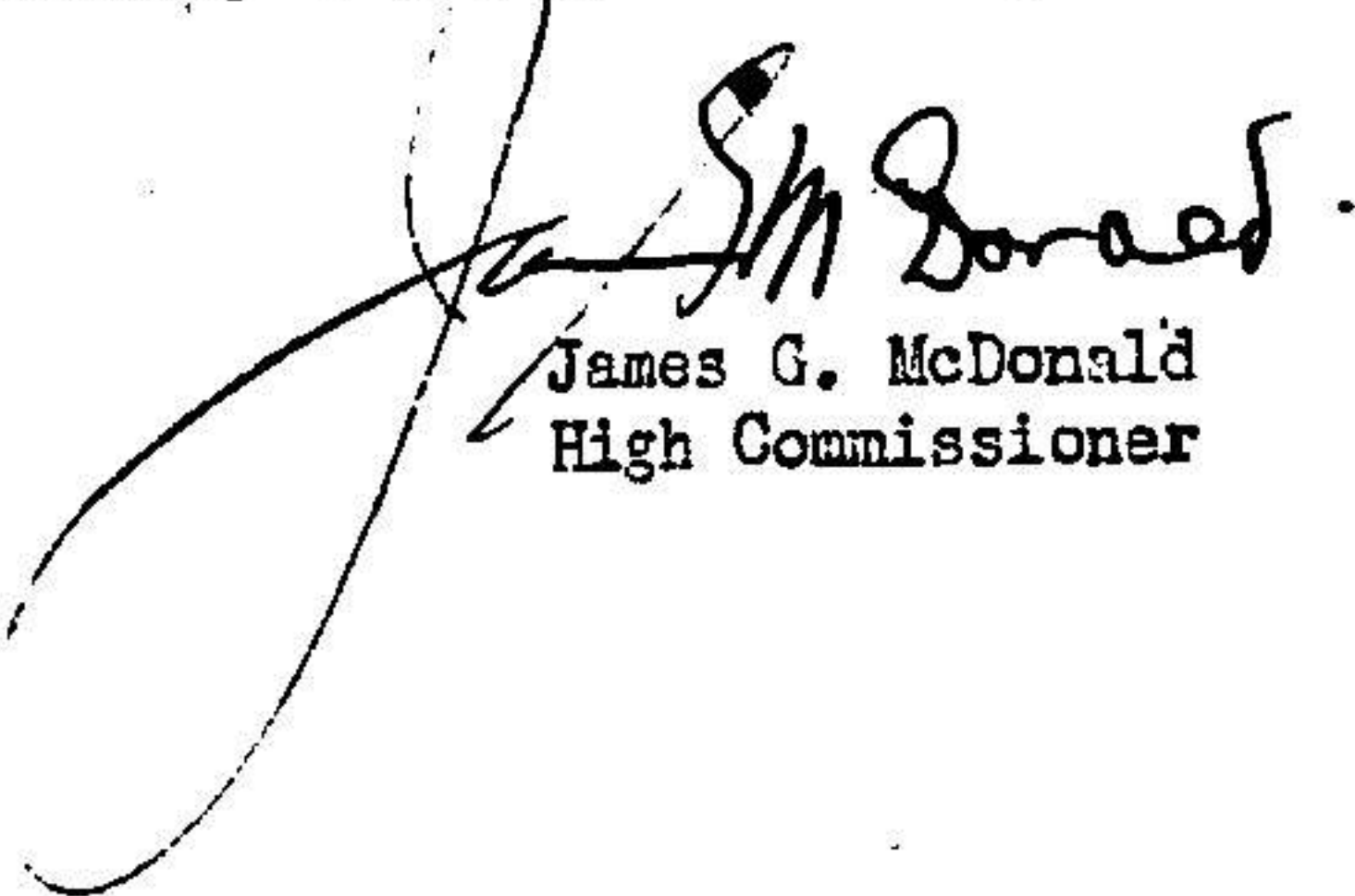
10
In the course of the last three months Your Excellency has been approached at my request by the Albanian Permanent Delegate to the League of Nations and by a member of the Secretariat of the League with regard to the possibilities of settling German refugees in Albania.

I take this rather belated opportunity to express to you and to the Albanian Government my sincerest appreciation of the promptness of the replies and of the generous spirit which prompted their formulation.

27-10-54
I regret in particular that the contemplated visit to Albania by a member of the High Commissariat has not taken place. I should like to assure Your Excellency that this was due not to any negligence on our part but to an unexpected change in the nature of our problems. We are no longer called upon to initiate large schemes of agricultural settlement, and our principal problem has become the settlement of small numbers of people with a professional or commercial training. In view of this change in our needs, I thought that a visit to Albania would be premature. Should the Albanian Government, however, be inclined to consider favourably the settlement of small numbers of persons with a technical training, such as doctors, school teachers, engineers, and those interested in industrial enterprise and in trade, the High Commissariat would be ready to send a representative to Tirana in order to discuss such possibilities with the Government.

I have the honour to be,

Your Excellency's obedient servant,

James G. McDonald
High Commissioner

Tiranë, më 22 Maj 1934.

Max Löbe
Redacteur

Handwritten notes:
Udhëzime të veçanta
rehabilitim
22/5/34
[Signature]

Ekselencës së Tij Z. Ministër
të Punëve të Mbrendëshme
të Qeverisë Mëretnore Shqiptare

T i r a n ë.

I nënshkruari lyp lejen, me **ndërrime** të veçanta, të ndërhyjë pranë Ekselencës s'Uaj me një lutje.

Me të marritur në Shqipëri, ~~pata~~ nderin t'i paraqitem Ekselencës s'Uaj, me anën e Zotit Drejtor të Shtypit Dr. M. Sherko. Në këtë rast, Ekselencë, denjuat të më thoni që mundet të bëj ç'farë do pyetje që të duha.

Dyke marrë parasysh këtë, mora lirinë t'ia paraqitroj Ekselencës s'Uaj një çështje, në cilësinë t'ime të një bashkëpunëtor të fletores gjermane, me rëndësi, që merret me problemën e Jaudinjvet **"HAMBURGER FAMILIENBLATT"** që botohet në Hamburg.

Në rrjedhje të situatës politike, ndodhen sot në Gjermani shumë jaudinj të nevojiturë të ndryshojnë profesionin e tyre. Kështu që në kohën e fundit, u-konstatua një kalim fuqijesh në profesion bujqësuer. Situata e përgjithëshme e botës i qëndron këti ndryshimi, shvillim ky q'është përshëndetur nga gjith anët (gjermane), për ballë dhe e ndalon.

Dyke përfunduar këtu, marr lirinë të bëj këto pyetje:

Ekziston në Shqipëri, në parim, mundësija e vendosjes së një sasije jaudinjsh-gjermanë-të rinj, dhe të till, që disponojnë kapitale të ndryshme?

Ekziston mundësija e një vendosjete këtyre për një kohë të caktuar në Shqipëri, në [illegible] shëmbëllje [illegible] që kështu [illegible] në qoftë se nuk do të jetë mundur vendosja e këtyre e përherëshme? Në qoftë se do të jetë e mundur [illegible] një qëndrim i caktuar për një kohë, këjo vendosje do të jetë deri diku me rëndësi, mas së cilës kohë, personat në fjalë, do të mundin të vendosen në Palestinë, atje ku [illegible] emigracioni i fuqive të stërvitura është mjaft i lehtësuar.

Handwritten notes:
MPJ ARKIVI
VITI: 1934
F. 1 + : 15
[Signature]

( )

A do të jetë i mundur në parim një emigracion grupesh ose të disa personave jaudinj gjermanë ? Natyrisht fjala është vetëm për ata njërëz, të cilët kanë emigruar për shkaqe të ndryshme, ose që dëshirojnë t'emigrojnë.

I nënshkruari do të-I-jetë mfrënjojtës Ekselencës s'Uaj, në qoftë se do të ishte e mundur t'i jepëshe një përgjegjje këtyre pyetjeve . Në ç'do kohë i nënshkruari do të jetë në dëspozicion me paraqitjen e tij personale, në rast nevoje.

Max Löb d. v.

MPJ ARKIVI
 Viti: 1934
 D 147 Filt: 16

Zt. Tirana, den 22. Mai 1934
Hotel Wien

An
Seine Excellenz,
den Herrn Innenminister
der königlich albanischen Regierung zu

Tirana

Der Unterszeichnete erlaubt sich mit einer
Bitte ergebenst an Euerer Excellenz heranzutreten.

Kurz nach meiner Ankunft in Albanien, hatte
ich die Ehre Euerer Excellenz durch Herrn Pressechef
Dr. Scherko vorg stellt zu werden. Bei dieser Gelegen-
heit geruheten Sie, Excellenz mir zu sagen, dass ich ruhig
irgendwelche Fragen stellen dürfte.

In diesem Sinne gestatte ich mir nun, Euerer
Excellenz eine Sache vorzutragen, in meiner Eigenschaft
als Mitarbeiter der bedeutendsten deutschen Zeitung für
das Juden-Problem, dem "Kaufrurger Familienblatt" zu Korb-
urg:

Infolge der politischen Lage sind heute in
Deutschland viele Juden genötigt, Berufsumschichtungen
vorzunehmen. So ist in letzter Zeit ein deutliches Hin-
übergleiten bedeutender Kräfte zum Beruf des Landwirtes
feststellbar gewesen. Die allgemeine Lage der Welt steht
dieser, von allen Seiten begrüßten Entwicklungshemmnis
im Wege.

Hieraus folgernd, gestatte ich mir folgende
Fragen zu stellen:

Besteht im Prinzip die Möglichkeit in
Albanien eine Anzahl deutscher Juden - Jugendliche und
solche, die über gewisse Kapitalien verfügen - anzu-
siedeln?

Käme eine zeitweilige Ansiedlung in Betracht,
falls grundsätzliche Bedenken einer dauernden im Wege

MPJ ARKIV I
VIII: 1934
D 147 Fl t : 17

Hy

von Bedeutung, als die Betreffenden dann , nach Palästina
übersiedeln könnten, wo die Einwanderung gelehrter
Kräfte sehr erleichtert ist.

Käme prinzipiell eine Einwanderung von Gruppen oder
von Einzelnen deutscher Juden in Betracht.² Es würde sich
natürlich nur um Menschen handeln, die aus lauterem
Gründen emigriert sind oder emigrieren wollen.

Der Unterzeichnete würde Euerer Excellenz Dank
schulden, wenn eine Beantwortung dieser Fragen möglich
sein sollte. Jederzeit würde der Unterfertigte zur Ver-
fügung stehen, um eventuell persönlich eine Stellung-
nahme entgegenzunehmen.

Genehmigen Euerer Excellenz die
Versicherung meiner höchsten Hochachtung !

Max Loh

MPJ ARKIVI
Viti; 1934
D 147 Flt : 18 May

*Përfaqësuesi i Shqipërisë në Lidhjen e Kombeve i shkruan Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe paraqet dëshirën e dy izraelitëve që duan të vijnë në Shqipëri për të kryer disa vepra bonifikuese në lumin Buna e Drin, dhe në Myzeqe. **Viti 1934***

*Albania's Representative in the League of Nations writes to the Ministry of Foreign Affairs, by which he introduces the desire of two Israelites who want to come to Albania to do some irrigation work along the rivers Buna and Drini and in Myzeqe. **Year 1934.***

Zheneve 21 prill 1934

*Te formohet nje Komision, nese t'le
 shprehje arsyen mire, te chetije:*
 1) q'leq vende mund te jape dezeria shqiptare
 per bonifikimin e tokelise.
 2) q' lypset t'u rikulet neq dezeria.
 3) Ken sh lypset te lepo het.

Zotni Minister,

Km nderi t'i njohtoj Zotnis s'Uej se Z.Rifat Tirana me
 letet t'i njohtoj Zotnis s'Uej se Z. Levi prej Vjene e Z.Luisa-
 da prej Firenze, qe te dy izraelit, i kane paraqite Z.Mac-Donald
 komisar prane Lidhjes se Kombeve per te dbuemit izraelit prej
 Gjermanis, nji projekt per kanalizimin e Bunes e te Drinit me
 qellim me vendosun ner toket qi kishin kshtu m'u lirue e bonifiku
 prej ktyne lumenjve (qprej Szkodre ne Pulaj-Lesh e nen Lesh) nji pj
 pjese t'izraelitvet gjerman. Per ^{Kat} qellim sigurohen prej pes deri me
 tet mijon frangari. - Dishron prandej me dije mendimin e Qeveris
 s'one mbi zbatimin e kti plani si edhe per zbatimin e nji plan-i
 te tiffi edhe ne Myzeqe. - Z.R.Tirana, tuj marre para sysh stervitjen
 e izraelitvet gjerman e marrdhanijet e tyre me boten e finances se
 naite t'Europes e t'Amerikes, mendon se te shperngulauit e nji ele-
 menti te tiffi ne Shqipnikishte per t'i prue vendit dobi e perparim

Tuj prite nji pergjegje mbi sa ma sypr, Ju lutem te pra-
 nini, Zotni Minister, te falat e mija me nderime te posaqme

MINISTER I P. T. JASHTME

Zotnis s'Tij
 Zotni Xhafer Villa
 Minister i P. t'Jashtme

MPJ AKKIV
 D VITI: 1934
 185 FI 1 1 Bey
 PROY. 134
 132

Ministria e Punve të Jashtme

4 maj

34.

Drejtorija e P. Administrative
e Konsullore

Prot. Nr. ....

(Rézervat)

Handwritten: 134/E
A 13

SHKURTIMI:

Zoti Ministër,

LIDHJE:

Muarnë dhe kënduan me në të madhen
vërejtjen shkrësen e Zotris s'Uaj te datuar më 21 te mua-
jit te kaluar, nen Nr.51., Rézervate.

Konceptues:

Në përgjigje te saj, këni ndërën t'Ju
njoftojne se Qévéria Mbrétënore do te studjojë dhe do të
bisédojë nje proponim kanalizimi të tillë, edhe për këtë
qëllim dëshëron që një prej proponuësve të vinte në Tira-
në për te rypë në kontakt me qarqet qévëritare.

Shqyrtues:

Prandaj, Zoti Ministër, Ju lutëni të
shihni z-in Tirana edhe t'a rëkonandoni të takohet me të
intérésuarit, te cilëvet t'u-suggjërojë dhe të k këshilloj
të dërgojnë nje përfaqësuësin e tyre në Tiranë, për të hyr
në kontakt me Qévërinë Mbrétënore.

Daktilograf:

Ju lutëni, Zoti Ministër, te na mbani
në dijëni të çështjes si dhe te pranoni te falat tona me
nâérine të-posaçne.---

I dërgohet:

Ministri i P. te Jashtme

Zotris se Tij
Zotit Lec K U R T I
Minister Résident, I Derguar
I Përhërshëm pranë L.S.K.

Handwritten signature

Nisup më:

G j é n é v ë . -

MPJARKIVI
VITI: 1934
D 185 Flt: 2 Hey.

*Korrespondencë e konsullatave shqiptare në Vjenë dhe Pragë me Ministrinë e Punëve të Jashtme mbi mundësinë e vendosjes në Shqipëri të disa izraelitëve nga Gjermania. **Viti 1935***

*Correspondence of the Albanian Consulates in Vienna and in Prague with the Ministry of Foreign Affairs about the possibility to settle in Albania German citizens of Israelite nationality who have left Germany. **Year 1935***

PRAGUE, le 22 juin 1935. 1

CONSULAT ROYAL D'ALBANIE,
PRAGUE

No: 2207/Adm.

Au

Ministère Royal des Affaires Etrangères
d'Albanie

STU 2644

à Tirane.

Le Consulat honoraire d'Albanie à Praha a l'honneur de présenter ci-joint la lettre de Monsieur Heinrich Deutsch, en date du 14 juin 1935, par laquelle le sousnommé sollicite l'information sur l'immigration des juifs en Albanie.

Ce Consulat repondant à cette lettre du M.Deutsch a lui faire savoir qu'il ne possède les informations demandées. En meme temps ce Consulat a demandé M.Deustch, de lui faire envoyer le journal, dans lequel on été publié la déclaration du Monsieur le Consul Général d'Albanie à Saloniki, mentionnée dans sa lettre.

Le Consulat d'Albanie à Praha profite cette occasion pour renouveler à l'honorable Ministère Royal des Affaires Etrangères d'Albanie les assurances de sa très haute considération.

Le Consul:

[Handwritten signature]

n' Evidence

te presim se te na desoj fletos ka

MPJ ARKIVI
VITI: 1935
U 188 FI t: 1 flj.

CONSULAT ROYAL D'ALBANIE,
PRAGUE

7 Août
PRAGUE, le

1935

No: 2229 /Adm./35.

2644/1

A l'honorable

Ministère Royal des Affaires Etrangères
d'Albanie

à T i r a n ë .

Se référant à sa lettre No 2207/Adm./35 en date du 22 Juin 1935, le Consulat honoraire d'Albanie à Praha a l'honneur de présenter au Ministère Royal, ci-joint, le No 132 de journal juif ,, MOMENT '' de Varsovie, Pologne, du 10 juin crt., avec la traduction en allemande de l'article respectif.

Ce Consulat a reçu jusqu'à présent plus que 20 lettres des Juifs de Tchécoslovaquie et de Pologne qui, se basant sur le contenu de l'article dans le journal précité, demandent les informations sur l'immigration des Juifs en Albanie. Ainsi ce Consulat se permet d'exprimer l'avis, que serait recommandable de publier dans le même journal juif ou seulement par le Bureau de la Presse Albanaise les informations y respectives.

Le Consulat honoraire d'Albanie profite de cette occasion pour renouveler au Ministère Royal des Affaires Etrangères d'Albanie les assurances de sa très haute considération.

2 Annexes.

Le Consul :

[Handwritten signature]

MPJ ARKIVI
VII: 1935
D 188 Flt : 2

MBRETNIJA SHQIPTARE

Tiranë, më 16/10 1935

Ministria e Punve të Jashtme

DREJTORIJA POLITIKE

Prot. Nr. _____

SHKURTIMI:

Mbi emigrimin e Izraeliteve ne Shqipnie.

LIDHJE:

Kemi nderin t'ju dergojme, ketu-mbyllur, numurin 132 te Fletores israelite "Moment" qe botohet ne Varshovi te Polonjes se bashku me perkthimin e saj ne gjuhen gjermanishte, te percjellun kesaj Ministrije nga ana e Konsulates s'one ne Prage.

Konceptues:

Shqyrtues:

KryeKonsulata ne fjale na lajmeron se ajo ka marre deri ne sot nj'a 20 letra nga izraelitet e çekoslovakise dhe te Polonjes, te cilet, ne mbashtetje te permbajtjes se artikullit botuar ne fletoren e sipërme kerkojne informata mbi emigracionin e Izraeliteve ne Shqipnie.

Daktilograf:

Intemi te keni miresine te na njoftoni se nen q'fare kondita lejohet ardhja e Izraeliteve ne Shqipnie, keshtu qe Konsulata e jone ne fjale, midhe perfaqesite e tjera te Mbretërisë perjashta, te cilavet po u adresohen kerkesa kesodore, te dijne se si te pergjigjen.

I dërgohet:

Ministri i P. te Jashtme

P.T. Ministrise s'Ekonomise Kombetare

KETU

Nisun më:

MPJ ARKIVI
V 111: 1935
U 188 Flt: 3
Hyj

„Der Moment“ Warszawa, No 132 vom 10. Juni 1955. 4

JUDEN WERDEN EINGELADEN SICH IN ALBANIEN BESETZEN.

Die Albanische Regierung hat offiziell eingeladen Juden sich in Albanien besetzen. Dies ist beschlossen worden auf einer Beratung vom Ministeren-Kabinet und ist mitgeteilt worden den jüdischen Pressevorstehern in Saloniki durch den dortigen alb. Generalkonsul. Im Beschluss vom Ministeren-Kabinet wird gesagt : Die Regierung des alb. Königreiches bezieht sich günstig zum besetzen von Juden im Lande und ist bereit ihnen verschiedene mögliche Nachlässe zu gewähren.

Weiter wird gesagt, dass Albanien ein in Naturschätzen reiches Land ist, wo es möglich ist verschiedene Industrien zu schaffen, wie Zucker, Textil, Glas, Bier usw. Dank des Segens landwirtschaftlicher Produkte und Vieh ist hier auch möglich Milch, Fleisch und Lederindustrie zu entwickeln.

Das Land braucht Aerzte, Chemiker, Architekten, Ingenieure und andere Professionale. Die Hauptstadt von Albanien Tirana liegt beim Meer und bei Eisenbahn und ist dadurch angepasst für einen grossen Import-und Exporthandel.

In Albanien existieren gar keine Immigrationbeschränkungen und die Regierung ist bereit neugekommenen Einwanderer zu unterstützen, gibt ihnen die Möglichkeit albanische Staatsbürger zu sein gleich nach ihrem Ankommen ins Land. Sie werden demnach Boden kaufen können, was für Ausländer verboten ist.

Der Beschluss endigt mit einer Bitte an die Juden, sie sollen eine Delegation nach Tirana einsenden um die Frage mit der Regierung zu behandeln und die auswanderung Möglichkeiten für die Juden in Albanien auszuforschen.-

MPJ ARKIVI

Viti: 1935

D 188

Fil: 4

*Njoftim i Sekretariatit të Përgjithshëm të Lidhjes së Kombeve dhe përfaqësuesve shqiptarë në Gjenevë, rreth Konventës për statusin e refugjatëve që vinin nga Gjermania dhe përkrahjen që duhej tu jepej atyre. **Viti 1938***

*Notifications of the General Secretary of the League of Nations and the Albanian Representatives in Geneva, about the Convent for the status of the refugees who have come from Germany and the support that should be given to them. **Year 1938.***

MBRETNIJA SHQIPTARE

Ministria e Punvet të Jashtme

DREJTORIJA POLITIKE

Tiranë, më

1938

Prot. Nr. L. 1.2493/I

SHKURTIMI:

Kemi nderin te sjellim ne dijenin e asaj P.T.Kryesije se Sekretari i pergjithshem i Lidhjes se Kombeve na ka derguar nje raport perkates me nje projekt ndihme nderkombetare per refugjatet.

LIDHJE:

Raporti ne fjale u perplua prej tre anetareve te Keshillit te Lidhjes se Kombeve te ngarkuar per kete qellim nga Keshilli, ne vijim te nje deshire qe u-gfaq prej Assemblé-se ne sesionin e saj te tetambdhjete (5 tetor 1937).

Hartues:

Duke na e derguar raportin ne fjale Sekretari i pergjithshem

Shqyrtues:

i Lidhjes se Kombeve na lutet qe t'i dergohen verajtimet e Qeverise Mbretorore rreth ketij raporti para mbledhjes se ardheshme te Assemblé-se (nhtator 1938), prej se ciles do te bisedohet qeshtja e ndihmes nderkombetare per refugjatet.

Daktilograf:

Mbi sa më sipër, keje Ministri ka nderin te parashtroje ne pelqimin e asaj P.T.Kryesije se pergjegjja e Qeverise Mbretorore mbi kete qeshtje do te ishte se qeveria Shqiptare nuk ka asnje verajtje per t'i bere raportit te Komitetit te Keshillit te ngarkuar te elaboroje nje projekt ndihme nderkombetare per refugjatet.

I dergohet:

Lutemi te na njoftohet perfundimi.

Ministri i P. te Jashtme

Rregjistruës:

P. T. KRYEJES SE KESHILLIT MINISTRORE,

TIRANË.

Nisun më:

6 KOR 1938

DERGATA E PËRHERËSHME E MBRETNISË
SHQIPTARE PRANË SHOQËRISË
SË KOMBEVE

Gjenevë, më 2 Fruer 1938.

Nr. L.K. 29.

13 XII 869
14.2.38

SHKURTIM: Mbi Konferencen nderqeveritare
per pranimin e nje konvente mbi
refugjiate t'ardhur prej Gjermanije.

Zoti Minister,

Ne lidhje me Konferencen nderqeveritare
per pranimin e nje Konvente mbi refugjiate t'ardhur
prej Gjermanije qe do te çelet me 7 te ketij muaji,
ne Gjeneve, kam nderin te Ju bej te ditur se deri sot
nente shtete i kane lajmeruar Sekretariatit te Shoqe-
rise se Kombevet se do te marin pjese ne tê.

Lidhje:

Keta shtete qe jane te gjithë fqinj te
Gjermanise, jane: Svicra, Polonija, Belgjika, Hollanda,
Franca, Norvegjija, Danemarka, Suedija dhe Çekosllova-
kija.

Pranoni, Ju lutem, Zoti Minister, sigu-
rimet e konsiderates s'ime më te nalte.

Sekretar'i Dergates Mbretnore

[Handwritten signature]
B. Z. [unclear]

Shkelqesise se Tij
Zotit E. L I B O H O V A
Minister i Punevet te Jashtme
T I R A N E.

MPJ ARKIVI
VII: 1938
D 103 Flt: 1/1/38

[Communiqué au Conseil, aux Membres
de la Société des Nations et aux Etats
non membres invités à la Conférence.]

C. 75 (1). M. 30 (1). 1938. XII.

SOCIÉTÉ DES NATIONS

**CONVENTION CONCERNANT LE STATUT DES RÉFUGIÉS
PROVENANT D'ALLEMAGNE**

(Genève, le 10 février 1938)

LEAGUE OF NATIONS

**CONVENTION CONCERNING THE STATUS OF REFUGEES
COMING FROM GERMANY**

(Geneva, February 10th, 1938)

MPJ ARKIVI
VII: 1938
D 103 Fl t : 58 Aug.

Vendime të Këshillit të Ministrave, qarkore dhe korrespondencë e Ministrisë së Punëve të Jashtme me Këshillin e Ministrave, përfaqësitë shqiptare jashtë, rreth lëshimit të vizave për izraelitët që dëshironin të vinin në Shqipëri si turistë.

Dhjetor 1938 – mars 1939.

*Decrees of the Council of Ministers, circulars and correspondence of the Ministry of Foreign Affairs with the Council of Ministers, the Albanian missions abroad about granting visas to Israelites who want to come to Albania as tourists. **December 1938-March 1939.***

LEGATA MBRETNORE E SHQIPNISË

Berlin, me 20 Dhjetor 1938.

BERLIN

Nr.103/II.

Shkurtim: Kerkohet leje per vistimin
pasaportavet te dy zonjave
izraelite.

MINISTERIA E PUNES JASHTME

PROTOKOL

MINISTERIA E PUNES JASHTME

2.1.39

XIII 74

9
17.12.38
M. M. M.

Zoti Minister,

Kam nderin te Ju parashtroj se zonja Margeritha
Weinstein, e shoqja e Z. Fritz Weinstein, trener i "Sportklu-
bit"te Tiranes dhe motra e tij, zonja Hermine Finczus, i jane
drejtuar kesaj Legate me lutje qe t'u jepet nga nje vize turis-
tike per t'ardhur ne Shqiperie per nje kohe te shkurter prane
burit dhe vellajt te tyre ne Tirane, i cili pikerisht tash qen-
ish i semure nga malarja.

2/ Amerikan
7 IEN 1939
M. M. M.

Te naltepernedurat, siç rezulton nga pasaportat
e tyre, kane viza per t'emigruar n'Ameriken e Jugut.

Fra, Ju lutem, Zoti Minister, ne qofte se Qeve-
rija Mbretnore nuk ka nji kundershtrim mbi ardhjen e ketyre dy
zonjave ne Shqiperie, t'urdhenohet Konsullata e Vjenes, ku roj-
ne te naltepermendurat, qe t'u jape nje vize turistike.

Pranoni, Ju lutem, Zoti Minister, nderimet e mia
mâ te nalta.

MPJ ARKIVI
VITI: 1938/9
D 84 FI 12 Hg.

[Handwritten signature]

Shkelqesise se Tij
Zotit Ekrem L i b o h o v a
Minister i Punevet te Jashtme

T I R A N E.

2 IEN 1939
28 DHJ 1938

MBRETNIA SHQIPTARE

Ministria e Punvet të Jashtme

DREJTORIJA E PROTOKOLLIT

Tiranë, më

23. 1. 39

Prot. Nr. AIII 369/II

A III 369 / II

SHKURTIMI:

Kam nderin t'i përcjellë asaj së Nalte Kryesije lutjen e Zotit Hermann Wolf, i cili kërkon të vijë në Shqipni ku do të qëndrojë gjatë 9 muajsh, për të prit radhën me emigrue në Shtetet e Bashkueme dhe siguron se ka njaft të holla sa me jetue, pa pas të drejtë me shvillue ndonji aktivitet.

LIDHJE:

I lutem asaj së Nalte Kryesije, të më njoftojë qëndrimin e sajë.

Hartues:

[Signature]
19-1-1939

Shqyrtues:

[Signature]

Daktilograf:

I dërgohet:

Ministri i P. të Jashtme

[Signature]

23. 1. 39

Së Naltës Kryesije të

Këshillit Ministror

Rregjistruës:

Këtu

Nisun më:

23. 1. 39

MPJ ARKIV
D VIFI 1939
84 FI 19. Hey

23. 1. 39

21 IEN 1939

[Signature]

[Signature]

MINISTRITIA
A II 248
17.1.39

9
KR

P. T.

MINISTRIS MBRETNORE TE PUNVE TE JASHTME

T i r a n e

I nenshkruemi Alexander Klein,nga Vjena,kam nderin me i pas
rashtrve asaj P.T.Ministrije sa pason:

Gjiadëm ne Shqipni prej kater muajsh ne pasaporte te rregu-
llte e te vizueme prej Konsullates Shqiptare ne Vjene.Nga rrethana
te ndryshme,kur u nisa nga Vjena,nuk munda te marr ne vehte edhe
bashkshorten t'ime Ernestina Klein,e cila edhe tash asht atje,veter
mbassi dy djelmt qe kam ata jane ne Palestine.

Shkelqesi,

Bashkshortja e ime ne Vjene,ka kerkue para pake kohe nji
vize pasaporte per t'ardhe ne Shqipni,por mbassi keto tash kohe e
fundit jane ndalue,i asht mohue,tue mbete qyqe vetem,larg bijvet di
bashkshortit te saje.

Shkelqesi,

Kam ardhe ne Shqipni,vetem e vetem per te qindrue pake nuej
e ne qellim qe mbassi te vijne edhe bashkshortja e ime te nise mi
tek bijt t'one ne Palestine. Pra kohe qe te nise mi asht afrue e
nuk na mbeten veçse dy a te shunten tre nuej.

Tue qindrue puna ne nji qindrim te shkurte ne Shqipni,dhe
ne qene se ne zemer te coptueme nji plake ne noshë te kaluene po
vuen larg t-afervet te saje qe jane edhe ekzistenca e saj,vi ne
i U lute qe te keni meshire dhe t'i akordeni nji vize pasaporte
bashkshortes s'ime Ernestina(Erna) Klein,ne shart qe ajo edhe une
nuk do te qindrojne ne Shqipni veçse te shunten tre nuej,pse do te
nise mi per ne Palestine tek bijt t'one qe na presin.

Me shprese se Shkelqesija e Juej nuk do te kursehëni persa
na nalt,paraqes nderimet e mija na te shquene.

Tirane,17.I.1939.

18 I EN 1939

(Alexander Klein *Alexander Klein*)

MPJARKIVI
DITI: 1939
89

MILAN, 20 gennaio 1939

PROT. N. 11

ESPRESSO

Au

MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES

T I R A N A

9
Refuzhet
gum

Je remets deux demandes d'entrée en Albanie, présentées
à ce Consulat par les israelites allemands:

- 1) Mr. OPPENHEIMER FRITZ
- 2) Mr. HANS ROSS et sa femme.

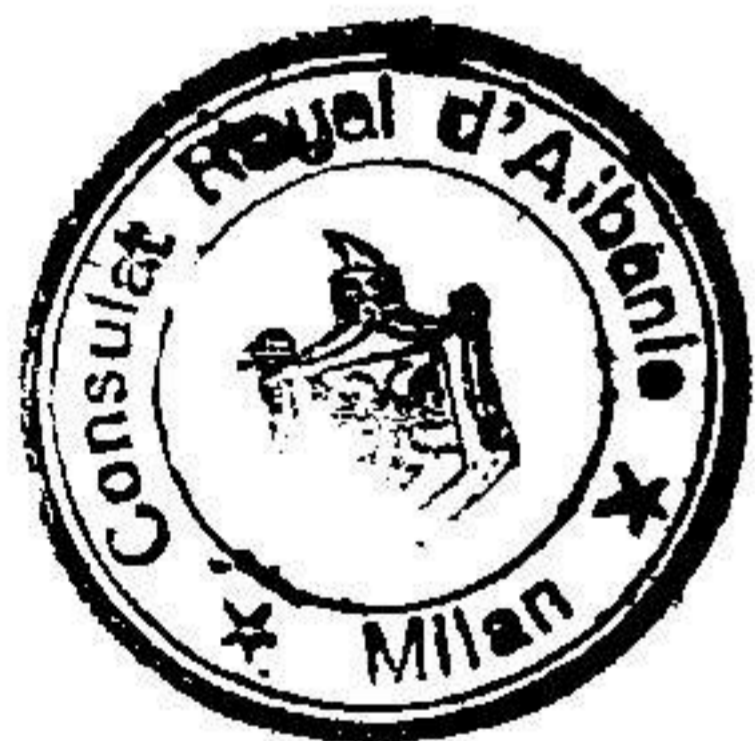
Ces Messieurs ne sont pas connus au Counsulat: ils attendent
une reponse d'urgence.

En attendant, agréez mes hommages respectueux.

IL R. CONSOLE

Doc. Luigi Franco Cottini

[Handwritten signature]

ANNEXE : 2 demandes
6 photographies

MPJ ARKIVI
VITI: 1939
U 84 F1 t: 19 84

2 SK 1939

24 11 1939

Copia

Fiume, 13 Kallinduer 1939

E ndershmja

Ministrija e Punvet të Jashtme,

T i r a n ë .

Une i nenshkruemi Eisig Lipschütz, lindun në Klimiec (Poloní) me 15 Kallinduer 1877 i ish Leib e Riva Schwarzenbreg, i lutet ksajë së ndershme Ministri, me i lëjue hymjen në Shqipni per vedi e per gruen e tij Amalia lindun Reiss e ish Izak e e Taube-Rechel lindun Eichenbaum. I nenshkruemi gjindet nder ato qi do të lanë Italin mbrenda datës 12 Mars 1939.

Na jena të pajosun me "affidavids" për Amerikë, e të ndejunit t'onë në Shqipni caktohet per nji kohë të shkurtë deri qe të ngarkohena per Amerikë të Shteteve të Bashkueme.

Si do qe të jetë na nuk do të jena barra e Shtetit ose Enteve tjerë, mbasi mundena me eksportue nji shumë të hollash qi do t'a caktojë Banca d'Italia. Po kje qe lypset nji sigurim i tillë ,mundena me e pasë, mbasi të birt t'onë gjinden në London W.9. 34 Florence Court, Maida Vale, për të cilin sigurim kishin me u pergjegjë.

Ktu poshtë Ju njoftojmë shenimet e pasaportave:

Eisig Lipschütz

Pasaportë: Ser.1.Nr.532279, Nr.4403, lëshue në Trieste prejë Konsullatës

se Polonís. Zgjatue me 26-12-1938 Nr.L.14-3/X/38.

lindun: me 15-1-1877 në Klimiec (Poloní).

Amalia Lipschütz

Pasaportë: Ser.1.Nr.355707. Nr.B.B.1/122, lëshue në Trieste prejë

Konsullatës së Polonís. Zgjatue me 26-10-1938 L.14/2/X/38.

lindun: në Bolechów (Poloní) me 28-9-1893, e ish Izak

Reiss e e Taube-Ruchel Eichenbaum.

Në pritje të nji pergjigjes të favorshme, mes me shum nderime

Eisig Lipschütz

Adresa: Eisig Lipschütz-Fiume- Viale del Littorio 4.

MP
D VITI: 1939
84
ARKIVI
FIT 20/4

Hermine Neufeld
Wien.
IV. Schelleingasse 12.,

Wien 4. Jänner 1939.

An das königliche I n n e n m i n i s t e r i u m
in
Tirana.

Ich erlaube mir hiemit, das ergebene Ansuchen zu stellen,
mir und meiner langjährigen Pflegerin Irma R i e g l e r, einen Aufenthalt
von 5-6 Wochen in Tirana gütigst genehmigen zu wollen.

Meine Tochter Frau Medi R a s a b geniesst die ganz besondere
Ehre Ihrer Majestät der Königin der Albaner Kleider zu verfertigen und ich habe
den Wunsch, die Zeit bis zu meiner Abreise nach Australien mit ihr zu verbringen.
Ich bemerke noch, dass sich mein Sohn bereits seit längerer Zeit in Australien
befindet und bereits alles vorgesorgt ist um mir in der genannten Zeit die Ein-
reise mit meiner Begleiterin zu sichern.

Ich besitze genügend Mittel um den Aufenthalt in Ihrem Lande
voll und ganz bestreiten zu können und bin gerne bereit auf Verlangen den hie-
zu nötigen Nachweis zu bringen.

Eine günstige und baldige Erledigung erbittend, empfehle ich
ganz ergebenst

Hermine Neufeld

*K-46
m. g. J.
7. I. 39*

Ja Harim

MPJ ARKIVI
D VIII 1939
89 FI + 20

LÉGATION ROYALE D'ALBANIE

Rome, me 18 Kallnor 1939

MINISTRIJA E P.T. JASHTME

Bill 528

19.7.39

P.T. MINISTRIJS SE PUNVE TE JASHTME

Tirane

Kemi nderin te njoftojme se i gojturi Dr. ERNST LEVY, me te shqen dhe nje djale 9 vjeç kane bere kerkese qe te vendosen ne Shqiperij per nje kohe disa muajshe, deri sa t'u vije leja per t'emigruar n'Amerike.

I nalt permenduri thote se ka 18 vjet qe punon n'Italij n'industrijn e vajit dhe ne zooteknij; klientat e tij do te mund te blijin prodhime shqiptare po te kishte njerij ne Vend. Gjith ashtu thote se perfaqeson shume shtepij te huaja dhe mund te sjelle ndihme te mire per eksportimin e prodhimeve shqiptare.

Lutemi te na vinen ne gjengje qe te mundim t'i apim nje pergjigje.

Q. G. ...
11.7.39 ...
... K. M. ...

Di Riremi
23.7.1939

Peratti

F. ...

MPJ ARKIVI
D Viti: 1939
84 ... 21.8.39

12.10.39

20 IEN 1939

7
Fiume 17. Gennaio 1939.

All'Onorevole Ministero degli Interni
a tramite del Regio Consolato d'Albania

a Trieste.

Onorevole Ministero degli Interni d'Albania

a T i r a n a .

Il sottoscritto Eisig Lipschütz, nato a ~~Stare~~^{Klimiec} in Polonia, il 15. I. 1877. di fu Leib e di fu Riva Schwarzenbreg, prega con l'odierna Codeste Onorevole Ministero, di voler concedergli un v i s t o d'entrata nel Regno d'Albania, per se e sua moglie Amalja nata Reiss di fu Izak e di Taube-Rechel nata Eichenbaum. I medesimi trovansi fra quelli, che devono lasciare l'Italia entro il 12 Marzo. 1939.

Ci troviamo in possesso degli "affidavids" per l'America e la nostra permanenza nel Regno d'Albania si limiterebbe al più tardi fino all'imbarco per gli Stati Uniti d'America del Nord. In ogni caso non saremo a carico delle Stato neanche di altre istituzioni, visto che potremo esportare una quota di denaro la quale fissera la Banca d'Italia. Inoltre dovendoci essere richiesta una tal assicurazione, possiamo averne, dato che nostri figli risiedono all'estero e precisamente a Londra W. 9. 34 Florence Court, Malda Vale, colla quale si obbligherebbero in tal senso. I aggiunta allego i dati dei passaporti:

Eisig Lipschütz

passaporto: Ser. 1. Nr. 5322~~19~~. Nr. 4403. Rilasciato a Trieste dal Consolato della Repubblica di Polonia. Prerogato il 26. XII. 1938. Nr. L. 14/3/X/38.

Nato il 15. I. 1877 a Klimiec / Polonia /.

Amalja Lipschütz

passaporto: Ser. 1. Nr. 355707. Nr. B. B. 1/122. Rilasciato a Trieste dal Consolato della R. di Polonia. Prerogato il 26. X. 1938. L. 14/2/X/38.

Nata a Belechów / Polonia / il 28. IX. 1893. di Izak Reiss e di Taube-Rechel Eichenbaum.

In attesa di una favorevole risposta, con ossequi

Indirizzo: Eisig Lipschütz - Fiume viale del Littorio 4. *Eisig Lipschütz*
/ Italia /.

MPJ ARKIVI
VIII; 1939
D. 84 Flt: 22 Hey.

LÉGATION ROYALE D'ALBANIE

Roma, me 18 Kallnor 1939

59/E

MINISTRI I PUNËVE TË JASHTME

B III 530

19.1.39

~~9~~
~~Kohlli Ministri~~

P.T. MINISTRIJS SE PUNVE TE JASHTME

Tirane

Kemi nderin te njoftojme se i qojturi Doktor HEINZ N. BRIN-
NITZER, me te shoqen, çifuter shtetas gjermane me pasaport te
vlefshem gjer me 27 Shtator 1939, deshirojne te vendosen ne Shqip
nij, si turista, per gjashte muaj, kur do t'a kene lejen per te
shkuar ne nje Shtet tjater. Kane mjete jetese dhe detyrohet te
mos ushtrojna asnje pune ne Shqipenij.

Ju lutemi te na lajmeroni ne se mund t'u epet viza e hymjes

Ministri,

M.P.J ARKIVI
D VITI: 1939
84 FI + : 22 Hy.

Berati

21 Muzik
23 I E 1939
Muz

20 I EN 1939

Excellence!

Je, soussigné, Dr, François Péter, auparavant, habitant de Vienne, dentiste, privat-docent à l'Université de Vienne, je m'adresse, très respectueusement, à Son Excellence, avec la demande de me faire obtenir le droit de citoyen du Royaume d'Albanie.

Si, cette demande ne pouvait m'être accordée maintenant, je serais très obligé à Son Excellence de me faire obtenir provisoirement pour une période de trois ans au minimum, le droit de citoyen, qui m'autoriserait à exercer ma profession, ainsi qu'un passeport valable pour le moins trois ans.

Je prends la liberté d'écrire que j'ai cinquante ans, je suis marié, j'ai deux enfants.

Vu mon origine juive, j'ai été contraint à cesser d'exercer mes fonctions et j'ai été expulsé.

Je suis depuis plus de trente ans chrétien, mon épouse est originaire d'une famille distinguée aryenne allemande. Mes enfants sont nés chrétiens et ils ont été élevés selon les mœurs chrétiennes.

Moralement et politiquement, j'ai un passé irréprochable. En ce qui concerne ma profession, je puis, sans

MPJ ARKIVI
VIII: 193P
84.1.F11: 3P Huy

m'enorgueillir, assurer, que j'ai acquis une réputation telle, aussi bien dans la pratique que dans la théorie, que l'on me connaît bien au-delà des frontières de mon ancienne patrie. J'avais des étudiants des pays de l'Europe entière qui venaient suivre mes cours.

Pendant la guerre mondiale, j'ai servi comme chirurgien-major et j'ai reçu plusieurs décorations.

J'ajoute encore, qu'au cas où cette demande m'était accordée, je serais un citoyen utile et reconnaissant du Royaume d'Albanie.

Ci-joint mes documents authentiques.

Avec une parfaite considération

Dr. Francois Petes.

1. Acte de baptême.
2. Acte de mariage du registre de l'Etat Civil.
3. Le diplôme de medecin de l'Université de Vienne.
4. Certificat de l'institut des dentistes de Vienne.
5. Certificat de citoyen d'Autriche.
6. Copie de certificat de privat-docent de l'Université de Vienne.
7. Nomination de chirurgien-major.
8. Justification des décorations militaires.

MPJ ARKIVI
D VII: 1939
89 Flt: 50/51

A Son Excellence

Le Ministre des Affaires Etrangères
du Royaume d'Albanie.

Tirana.

La demande:

de Francois Péter, privat-docent,
dentiste

/ Adresse:

Profdr. Francois Péter
c/o dr. George Deák
Szolnok.

H o n g r i e. /

pour devenir citoyen

MPJARKIVI
VITI: 1939

D 84

Flt: 49/ Aug

Bari, 16 Fruer 1939

KRYEKONSULLATA MBRETNORE E SHQIPERISE

Nr. 184.MJ.XX/2.

CV 637
18.2.39 1939

P. T. Ministris se Puneve te Jashtme

TIRANE.

9 ✓

Kemi nderin me Ju njoftue marrjen e qarkores se asaj P.T. Ministrie Nr.C.V.637.67 me date 8 te k.m. persa i perket akordimit te vizes per te vajtur ne Shqiperi si turiste vetem per nje muaj israilitet qe mund te provojen se disponojen mjetet financiare.

Kjo Kryekonsullata Mbretnore do te konformohet pikesisht me instrukcionet e qarkores se naltpermendur. Me nderime te nalta.

KRYEKONSULLI

MPJARKIVI
VITI: 1939
D 84 FI + : 46 Hy.

Rome, me 21 Pruer 1939

LÉGATION ROYALE D'ALBANIE

637
27.2.39
69

186/1
9

Zoti Minister,

Kam nderin te lajmeroj se e mora qarkoren kbi vendimin e P.T. Keshillit Ministrues NO 637/67 data 8/11/39 me te cilen na njoftohet menyra e veperimit per dhanien e vizes turistike personave nga raca qifute.

Per zbatimin e mire te kesaj dispozite, caketuam kete regulla:

1.- Cdo udhetar i kesaj kategorije duhet te prezentoje nje pasaporte te vlefshme per Vend te huaj, se paku edhe per dy muaj nga data eleshimit te vizes shqiptare;

2.- Ne castin eleshimit te vizes turistike per dy muaj, titullari i pasaportes te provoje se posedon 250 fr. shqiptare ose kundervlefta e kesaj shume ne monedhe te huaj. Kete prove duhet t'a baje dhe perpara autoriteteve te kufinit.

3.- Mer detyrimin te largohet nga Shqiperija ne mbarim te muajit, prej dates se vizes.

Mbi keto qe shenova ma nalt, kam nderin te shtoj se

a) Duhet lajmeruar autoritetet kufinore qe te verifikojne se udhetari qifut ka me vete shumen 250 fr. ari se paku, ose kundervleften ne monedhe te huaj. - Mbi pasaporte nuk mund te behet nje shkrim i tille, sepse diktonet nga autoritetet e Vendit te daljes dhe te cilat nuk lejojne eksportimin e valutes. - Ne qofte nevoja, Legata ose konsullatat mund t'apin nje pusulle te posaqme ku te tregohet shuma q'i-u paraqit Perfagesise shqiptare.

b) Besojme se edhe me keto rregulla penguese, do te mund te hyjne ne Shqiperij nje numur i konsiderueshem qifutesh dhe autoriteteve t'ona mund t'u dalin pengime kur Shtetet fqinj te mos duan t'i pranojne (ne rast debimi).

c) Ne mbarim te muajit, keta duhet te largohen se kam pershtypjen qe dhe Qeverrija italiane nuk e shpesh me sy te

MPJ ARKIVI
D VITI: 1939
84 FI + : 49 Hy.

27 SHK/1939

mire grumbullimin e çifuteve ne token t'one dhe sidomos vendosjen e tyre. Natyrisht, Qeverrija moretore e ka ne dore t'a caketoje gendrimin q'i pelqen, ne kete çashtje, por une e pash per detyre t'a njoftoj kete pershtypje.

Pranoni, Ju lutem, Zoti Minister, te falat e njerimet e mija ma te shquara.

MPJ ARKIVI
VITI; 1939
D 89 Flt: 49/1/1/1

MBRETNIA SHQIPTARE
MINISTRIA E P. TË MBRENDËSHME

Tiranë, më 27-3-39

Drejtoria e Korespondencës.

Nr. 2693

MINISTRIA E P. TË MBRENDËSHME

P. T.

Ministria P. të Jashtme 17.3.39

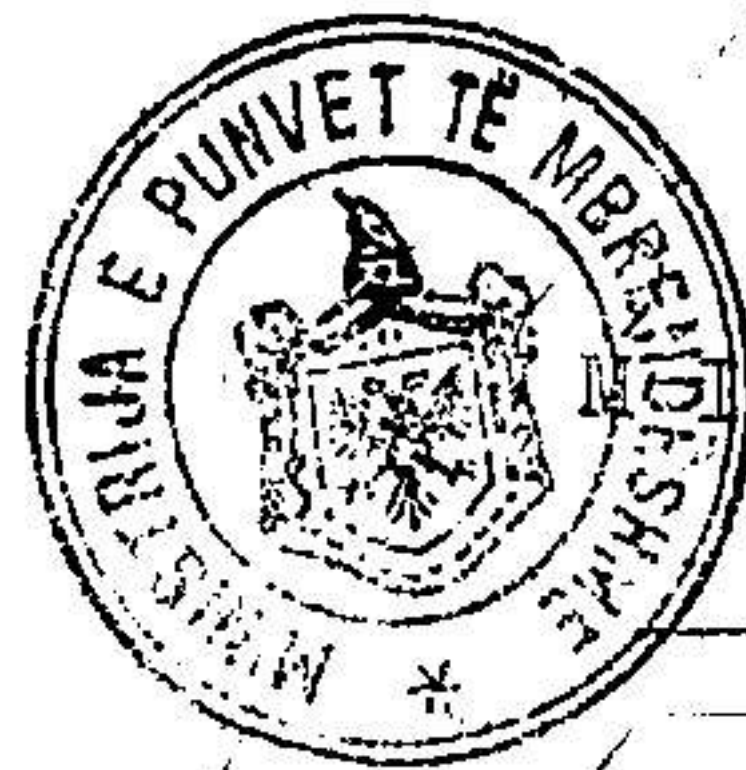
Handwritten: 637/85

LANDA

Tiranë

Si mbas njoftimit t'Entit Kombëtar të Turizmit, kemi ndërur të Ju bajmë të ditun se Konsulata Mbretnore e Hamburgut, në kundërshtim me Vendimin e Këshillit Ministrues Nr.118 d.28-I 939, vazhdon t'i u lëshoj izrailitëve viza të vlefshme për gjasht muaj.

Lutemi të kini mirësin të porositet Përfaqesia e sipërme qi në akordimin e vizave për izrailitët t'i konformohet pikërisht Vendimi të fundit të Këshillit Ministrues Nr.210 d. 25-II-939.

MINISTRI:

Handwritten notes:
M. H. ...
Këshilli i Ministrave
Këshilli i Ministrave
Këshilli i Ministrave

MPJ ARKIVI

VITI: 1939

84 Flt: 71 Hqy.

20 MPJ 1939

KONSULLATA MBRETNORE E SHQIPNISË, VJENË
KÖNIGLICH ALBANISCHES KONSULAT, WIEN
CONSULAT ROYAL D'ALBANIE, VIENNE

Vjenë, më 13 Mars 1939.
(I. Plankengasse 3)

CU 637/92
MINISTOTI MË 1.4.39

Nr.138/II

Shkurtim: Gjegja e Qarkores Nr. C.V. 617/75, datë 4.3.1939. Mbi vizën turistike për izraelitë.

Handwritten mark resembling a stylized 'D' or '9' with a diagonal slash.

Së ndershmes

Ministri Mbretnore të Punvet të Jashtme

në Tiranë

Kemi nderin të njoftojm, se muermë shenim mbi sa përmendet me Qarkoren në fjalë për vizën turistike t'izraelitve.

Nji qi e njef mirë gjendjen e izraelitve të këtu-shëm e kupton mirëfilli, se në themel të Vendimit të Këshillit Ministrues Nr. 210 (datë 25 të m. të k.) nuk do të jet ma kurrsesi e mundur për nji emigrant me pasë vizë turistike për Shqipni për arsye se:

1) Nuk mund të marrë me vehte ma se RMLO. - përveç biljetave t'udhtimit,

2) Megjithqi zyrtarsht nuk asht ndalue e kthyemja e izraelitve në Gjermani, ekzperjenca e nji motmoti na tregon, se kurrnji çefut nuk asht kthye deri sot këtu. Riatdhetimi i tyne do të kishte për konsekvencë internimin në Dachau apo Buchenwalde.

Në këtë rasë po njoftojm për rregullim, se nga ata 48 emigranta për të cilët u autorizuemë telegrafisht mbrenda muejit të k. me u lëshue viza turistike për nji muej, kamë marrë deri tash 23 veta viza, ndërsa resti; d. m. th. 25 nuk kanë edhe pasaporta. Pra për t'evitue ç'farëdo mosmarëveshje lutemi të na njoftohet sa ma parë a me u lëshue këtyne të fundi viza turistike apo jo.

MPJ ARKIVI
D VITI: 1939
84 FI + : 16
Handwritten signature

Me nderime të posaçme

Konsulli:

Handwritten signature of the Consul

KONSULLATA MBRETNORE E SHQIPNISË, VJENË
KÖNIGLICH ALBANISCHES KONSULAT, WIEN
CONSULAT ROYAL D'ALBANIE, VIENNE

Vjenë, më 16 Fruer 1939.
(I. Plankengasse 3)

Handwritten: CC 727

Nr. 133/II

Shkurtim: Gjegja e radiogramit Nr. 727, datë 2. II. 1939. Mbi emigrantat Henriette dhe Josefina Tejessy.

Handwritten: 19

Së ndershmes

Ministri Mbretnore të Punvet të Jashtme

në Tiranë

Kemi nderin të njoftojm, se në themel të radiogramit në fjalë u akorduemë më 3 të k. viza turistike për një muaj sub Nr. 18-18/39 emigrantave izraelite Henriette dhe Josefina Tejessy, të cilat u nisnë në këto ditë për Tiranë, ku në bazë të protekcjonit qi kanë me anën e komisionarit të njoftun çëfut Karl Tejessy do të banojn definitivisht atje, sado qi qindrimi i tyre asht para- pa për një muaj.

Handwritten: S' duhet...

Kaq për dijeni t' autoriteteve t' ona, qi merren me kontrollin e emigrantave izraelitë në Shqipni.

Me nderime të posaçme

MPJ ARKIVI
VITI: 1939
D 84 FI + : 102
Handwritten: Hjt

Konsulli: _____

Handwritten signature: D. H. G.

Handwritten: 1939, 15. 1939, 3. 39

205
BIII 792

LÉGATION ROYALE D'ALBANIE

Rome, me 21 Janar 1939

72/I

P.T. MINISTRIS SE P. TE JASHTME
TIRANE

Q
Ushqyerit e jashtme
qytet

Kemi nderin te sjellim ne dijenin e asaj P.T. Ministrie se i quajturi Joseph Szenes, çfut, banues ne Hungari (Budapest) i eshte drejtuar kesaj Legate Mbretnore me lutje qe te vendoset, definitivisht ne Shqiperi. Eshte Ingjiner me praktike ne nderitir rrguash, betoni dhe kanalesh.

Me lutje qe te na jepet nje pergjegje mbi sa me siper, m mbetemi me nderimet t'ona te larta.

Ministri

Peretti

MPJ ARKIVI
VITI: 1939
D 84 Flt 103 *H*

2
Q/ Kuvendi
definitivisht
ri kthyer ne Shqiperi
4 SHK 1939
[Signature]

2 SHK 1939
201-11-1000

MINISTRIJA E P. TE JASHTME

PROT. N. 1752

Handwritten signature and date: 22. 39

LÉGATION ROYALE D'ALBANIE

76/I

Rome, me 21 Janar 1939

P.T. MINISTERIS SE P. TE JASHTME
TIRANE

Handwritten notes:
19
Siper...
K. M...

Kemi nderin te sjellim ne dijenin e asaj P.T. Ministerie se i quajtura Dr Georg Wilhelm Blumenberg, i eshte drejtuar kesaj Legate Mbretnore duke kerkuar qe te vendoset perkohesisht ne Shqiperi deri sa t'i vije radha te shkoje ne Shtetet e Bashkuara t'Amerikes. Eshte shtetas gjerman dhe mbassi eshte prej race qifut duhet te largohet nga Italia ku banon sot per sot.

Eshte ne gjendje te siguroje jetesen e vete gjate qendrimit te tij ne Shqiperi.

Duke pritur pergjegjen e asaj P.T. Ministerie mbi sa me siper, mbetemi me nderimet t'ona te larta.

Ministri

Handwritten signature: B. Berati

Handwritten notes:
MPJ HAKIT.
VITI: 1939
D 84 FI: : 1074/49

Handwritten signature and notes:
D. H...
di...

Handwritten signature:

2 SHK 1939

20... 1939

MBRETNIA SHQIPTARE
MINISTRIJA E PUNEVEVE TE JASHTME
Drejtoriia Adminis.Konsullore

Nr.C.V.637.67

Q A R K O R E

Vijim i qarkores Nr.1734/8, date 30.IX.38,

Ministria Mbretenore e Punevet te Jashtme ka nderin te sjelle ne dijenin e Perfaqesive Mbretenore se Keshilli Ministrues me date 28.I.39 vendosi qe Izraelitete mund t'u akordohet nje vize per t'ardhur ne Mbretni si turista, vetem per nje muaj dhe jo me teper, dhe kejo ne rast se keta mund te provojne se disponojne mjetet financiare.

Tirane, me 8.2.39

Perfaqesies Mbretenore

ne _____

MP-ARKIV,
Viti: 1938
D 84 Fl + 10p Hq

*Korrespondencë e Ministrisë së Punëve të Jashtme me Këshillin e Ministrave, Ministrinë e Ekonomisë Kombëtare, Legatën shqiptare në Berlin, rreth kërkesës së një izraeliti për të ardhur në Shqipëri si sipërmarrës ndërtimi. **Janar 1939***

*Correspondence of the Ministry of Foreign Affairs with the Council of Ministers, the Ministry of National Economy, the Albanian Legation in Berlin, about the request of an Israelite to come to Albania as an entrepreneur. **January 1939.***

MPJARKIVI
VIII 1939
D 100 Elt 1/1/39

LEGATA MBRETNORE E SHQIPNISË
BERLIN

Berlin, me 16 Janar 1939.

Nr. 3 Rezervat.

MINISTRIA E PUNËVE TË Jashtme
B XIII K 98
18.1.39

Zoti Minister,

Kam nderin t'i parashtroj ketu-mbydhun asaj P.T. Ministrije lutjen qe ka paraqitur Z.Dr. Kurt Haberlandi banues ne Berlin. Zotnia ne fjale asht 43 vjeç dhe izraelit. Ka pas mare pjese ne luften botnore dhe ka merituar dy dekorata luftarake. Ne kohen kur ka qene i ndijeri Hindenburgu Kryetari i Republikes Gjermane pasqja sherbyer si sekretar i Tij privat.

Lidhje: 2.

Si do te kupetohet nga shkresa e tij, Z. K. Haberlandi deshiron te vije ne Shqiperie dhe te krijojte nje shoqeni shqiptare me kapitale te huaja. Natyrisht kete nuk e ben per dashurine qe ka per kombin t'one, por mbassi esht izraelit dhe ketu ne Gjermani nuk do te mundi te punoje lirisht, ka menduar qe te vije e te punoje ne Shqiperie. Hyrja e nji kapitalit kaq me rëndesie, mendoj se do te jete nji fitim per mekambjen t'one ekonomike. Si pata nderin te flitsha edhe verbalisht kur isha per heren e fundit ne Tirane, ne qofte se nuk ka ndonji ndalim, J'u lutem te kenim miresine e te urdheroni lejimin e tij per me ardhe ne Shqiperie.

Mbasi ligjet erez gjermane ardhjen e tij ne Shqiperie mund ....

Shkelqesise se Tij
Zotit Ekrem L i b o h o v a
Minister i Punevet te Jashtme

T I R A N E

Handwritten signature

19 JAN 1939

rie mund t'a quajne si emigrim dhe t'i zaptojne pasunin e Tij,
Z. Kurt Haberlandi, per me sigurue mos zaptimin e kapitalevet te
tij, deri sa te organizoje shoqerine te menduar ne Shqiperie,
kerkon te kete nje letre thirjeje ne menyren e bashkangjitur.
Kur te mari kete letre me ndermjetesinë e Ministrit Z. Meisne-
rit q'eshte kryetar'i Kançelarise se Kyyesise se Shtetit dhe qe
ka qene shefi i tij ne kohën e te ndijerit Hindenburgut, do te
mundi te siguroje autorizimin e nevojshem. Prandaj, J'u lutem
ne qofte se nuk shifet ndonji pengim, te me lejoni qe t'i drej-
toj nje ftese ne kete menyre.

Pozita e çifuteve tue qeneise esht e pa stabi-
lizuar dhe per çdo çast mund te pesojne shtrengime e ndalime te
pëpritura, J'u lutem te kini miresine e te me urdhenoni telegra-
fisht sa mâ pare menyren e veprimit ndaj Zotnis se Tij. (Shpen-
zimet telegrafike do te paguhën nga i siper permenduni).

J'u lutem Shkelqese pranoni nderimet e mia mâ
te nalta.

MPJARKINI
VIII: 1939
D 100 FLT

MBRETNIA SHQIPTARE

Ministria e Punvet të Jashtme

DREJTORIJA POLITIKE
SHERBIMI KONSULLOR DHE ADMINISTRATIV

Tiranë, më

8.2.1939

Prot. Nr. B.III.498/I

SHKURTIMI:

Kam nderin t'i perojelle asaj se Naltes Kryesije,
shkresen Nr. 3 date 16 Kallnuer 1939 te Legates Mbretenore ne
Berlin bashke me kerkesen e Z.Dr.Kurt Haberland, i cili deshiron
te vije ne Shqiperie per te krijue nji shoqni me kapitale te
LIDHJE: huaja qe do te kete per qellim sipermarrje ndertimesh (udhe,
ndertesa qytetare dhe bujqesorei krijime industrinash etj.

Hartues:

J lutem asaj se Naltes Kryesij mbassi te shqyrtoje
kerkesen e te naltpermendunit, te kete miresine dhe te me njoft-
toje vendimin e saj rreth kesaj qashtjeje.

Shqyrtues:

1

Daktilograf:

Zr. Ministri i P.te Jashtme

7 SHK 1939

I dërgohet:

SE NALTES KRYESIJ
TE KESHILLIT TE MINISTRAVET?

Regjistruës:

TIRANE.

Nisun më

8.2.1939

MP - ARKIVI
Viti: 1939
100 Flt: 4/11

8.2

Légation Albanie

B e r l i n

Ceshtja Haberland parashtre Keshillit
Ministrues

Sherko

498

9. 2. 39

III

11. 39

KPJ ARKIVI
Viti: 1939
D 200 Flt: 6. Hry.

MBRETNIA SHQIPTARE

Tiranë, më

27 shk 1939

MINISTRIJA E EKONOMIS KOMBËTARE

Drej. Tregtisë & Industrisë

DREJTORIJA E

1534/1

Nr. ....

LANDA :

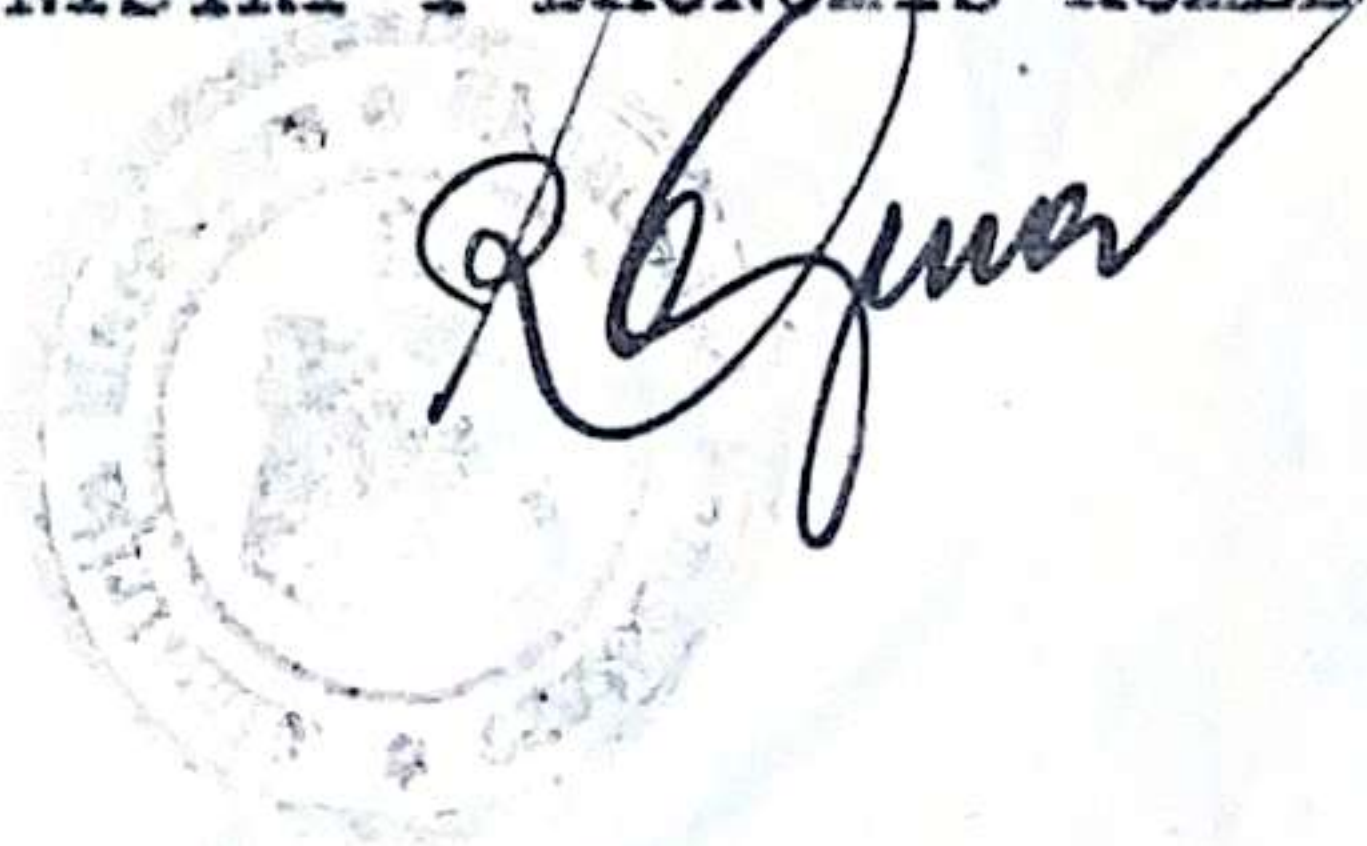
P. T.

Kryesis së Keshillit Ministrues

T i r a n ë

Në pergjegje të shkresës Nr.26/15 datë 17.II.1939, kemi nderin t'Ju bejmë të njohur se në parim kjo Ministri nuk ka ndo'nji kundërshtim mbi sa ka propozuar Z.Dr. Kurt Haberland. Nga ana tjetër që të mundim t'i konsiderojmë veprimet që ka për të bërë i interesuari si sipërmarrës-kapitalist dhe në degat që ka vetë cilësuar në shkresën e tij, do të deshironim që të kemi një projekt të plotë ku të na japin gjithë hollësinat e duhuna për sa i përket investimit të kapitalit që do të bëjë në vendin t'onë, si edhe natyrën e sipërmarrjeve që të mundë t'i studjoj kejo Ministri si mbas meritës dhe në bazë të ligjeve në fuqi.-

MINISTRI I EKONOMIS KOMBËTARE :

MPJ ARKIVI
 VITI: 1939
 D 100 FI t : 7

LIDHJE :

MINISTRIA E P. TE JASHTME

MINISTRI
- 1.3.39

MBRETNIA SHQIPTARE

Tiranë, më 1-3-1939

KRYESIA E KSHILLIT MINISTRUER

Nr. 26/23

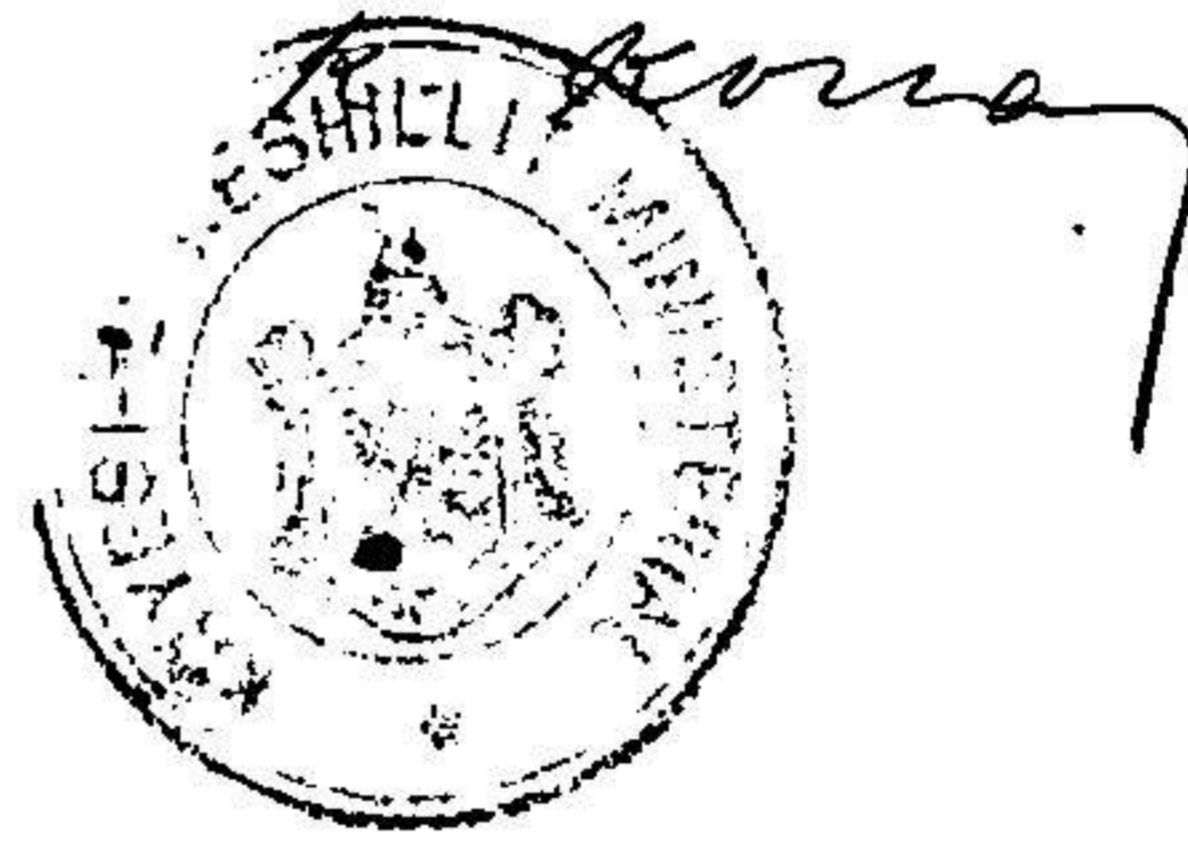
Ministris së P. te Jashtme

T i r a n ë

Shkurtimi:

Për njoftim e veprim e si pergjegje e shkresës s'atjeshme Nr.498/I date 8.II.1939, këtu ngjit ju dergohet dublikata e shkresës Nr.1534 date 27. II.1939 e Ministris s'Ekonomis Kombetare.-

K R Y E M I N I S T R I :

MPJARKIVI
VITI: 1939
D 100 Flt: 84
Heg

09 Manika
Kryeministri
12 MAJ 1939
Manika

15 XII 47
avore
P.P. 40

Prot. Nr. B.XIII.498/V

SHKURTIMI:

Zoti Minister,

LIDHJE:

Ne gjegje te shkreses Nr.3 date 16.I.39 dhe ne vijim te telit t'one date 3.III.1939, kam nderin t'Ju njoftoj se Kryesija e Keshillit Ministrues, me shkresen e saj Nr.26/23 date 1.3.39, si pergjegje rreth çashtjes se Dr.Kurt Haberland na percjell një shkresë te Ministrise s'Ekonomise Kombetare permbajtja e se ciles asht si vijon :

Hartues:

[Signature]
4 III 39

Shqyrtues:

[Signature]
 7 MAR 1939

"... kjo Ministri nuk ka nonje kundershtrim mbi sa ka propozuar Z.Dr.Kurt Haberland. Nga ana tjeter qe te mundim t'i konsiderojme veprimet qe ka per te ba i interesuari si siper-marrea-kapitalist dhe na degat qe ka vete cilesuar ne shkresen e tij, do te desironim qe te kemi një projekt te plote ku te na japin gjithë hollesirat e duhuna per sa i perket investimit te kapitalit qe do te beje ne vendin t'one, si edhe natyren e siper marrjeve qe te munde t'i studjoje kejo Ministri si mbas merites dhene baze te ligjeve ne fuqi".

Daktilograf:

I dërgohet:

Pranoni, Ju lutem, Zoti Minister, ndjenjat e konsiderates s'ime te nalta.

Rregjistruës:

[Signature] Ministri i P.te Jashtme

Nisun më

8.3.39

Zotnis se Tij

Zotit RAUF F I C O,

I Derguem i Jashtzakonskem dhe Minister Fuqiplote,

DKI...
 10 1939
 MAR 1939

Nr. i dorëzimit Dhanuh përdaësit ora

Z. 5-12

10

Shënjë urgjenti

SHE

Mario Pano

[Handwritten signature]

ha datën

TIRANE
27/11/39
0-939

SH. me dorëzim
EJBT : Telegram-letër (regj. Europian)
NLT : Telegram-letër-nale (ekstraev)
DEL : Telegram-letër-gjete (transp.)
XELT : Telegram urimi

MRETNIA SHQIPARE

Shëni nuk pranon asnjë përgjegjësi civile të shkaktuar prej shprehimit telegrafik

Martësi është themeluar me menesherme dif-tesen e ngjitur tue shenjue datën dhe orën, ndryshe humbet të drejtën e reklamimit për sa i përket voqesës së dorëzimit

Umuert më prej Zyres

2/3 ora 1939
Martësi

Chësi

Për

Prej

NUMRI I Përcaktimit Filial

Data

Ora

Shënime të gëllueshme

2/3 1939
Bashkë

Lejtoni pajtimoroni me Pjandron
për punën e Paletanakis

Le Co

MINISTRIT
PRITIM
22.3.39

MPJ ARKIVI

MPJ ARKIVI
Viti: 1939
100 Fl + 10 fl

MBRETNIA SHQIPTARE
MINISTRIJA E P. TË JASHTME

DREJTORIJA POLITIKE
B XIII 498/V

Tiranë, më

4. 3. 39
193

TELEGRAM

B XIII 498/V

Prot. Nr. _____

LEGATION ALBANIE

Berlin

Konceptue:

Kerkohen hollesina hbi projektin pmes kapitalit

Haberland

Shkur

4. 3. 39

Shqyrtue:

[Handwritten signature]

Nisun më:

3 MAR 1939

4. 3. 39

MPJARKIVI
Viti: 1939
D 100 Flt: 11

LEGATA MBRETNORE E SHQIPNISË
BERLIN

Berlin, me 13 Mars 1939.

Nr.3/V. Rezervat.

Zoti Minister,

Ne gjegje te telit Nr.498, date 4.III.39 dhe te shkreses Nr.B.XIII.498/V, date 8.III.39, t'asaj P.T. Ministrije kam nderin te Ju percjell Shkelqesise s'Uaj, ketu-mbyllur, letren e Z. Dr. K. Haberland, e cila permban pergjigjet e pyetjeve te drejtuara me telin dhe shkresen te naltepermenduna.

Lidhje: 1.

Duke dorezuar kete letre, Z. Haberland shtoi se hollesirat te kerkueme prej Ministrise s'Ekonomise Kombetare jane dhene prej tij ne letren e pare me date 20.XII.38 qe pata nderin te Ju-a percjell me shkresen Nr.3 Rez. me date 16 Kallnor 1939.

Ju lutem, Shkelqese, pranoni nderimet emia ma te nalta.

R. F. F. F.

Shkelqesise se Tij
Zotit Ekrem L i b o h o v a
Minister i Puneve te Jashtme

T I R A N E.

MPJARKIVI
VIII:1939
D 100 F11

*21 shkurt
20 MAR 1939
me formellare
te percillur shkresen e Z. Dr. K. Haberland
te be kopye te shkreses se
Z. Dr. K. Haberland*

17 MAR 1939

12

MBRETNIA SHQIPTARE

21. 3. 39

Tiranë, më _____

MINISTRIA E PUNËVET TË JASHTME

Nr. 5.XIII.498/IX

P. XIII 498/IX

Pergjigje shkresës 1534/I d. te 27-II-939
Kemi nderin t'ju percjellim këtu pranë.

keqjen e shkresës Nr. 3/V te Legates Mbretnore ne Berlin, b. shk me
leteran e Z. Dr. Haberland.

Ministri i P. të Jashtme
[Signature]
20 MAR. 1939

[Signature]
Lidhjes: -

P. T.

MINISTRIS S' EKONOMIS KOMBETARE

T i r a n e

[Signature]
27. 3. 39

MPJARKIVI
VIII; 1939
D 100 FII 13

[Signature]
21. 3. 39

*Korrespondencë e Ministrisë së Punëve të Jashtme me Këshillin e Ministrave, Ministrinë e Punëve të Brendëshme, rreth keqtrajtimit nga Komanda Gjermane të izraelitëve që kishin marrë shtetësinë shqiptare. **Viti 1944***

*Correspondence of the Ministry of Foreign Affairs with the Council of Ministers, Ministry of Interior Affairs about the maltreatment by the German Military Command of the Israelites who had received the Albanian citizenship. **Year 1944***

SHTETI SHQIPTAR

MINISTRIJA E P. TË MBRENDËSHME
"ZYRA POLITIKE"

Nr. 1123/13

Tiranë, më 6 MAJ 1944

MINISTRIA E P. TË JASHTME

Nr. PROT. 5.10.11

ARRITURON 9.7.1944

REZERVA

MINISTRIS SË P. TË JASHTËME

TIRANË

SEKURTIMI:

Mbi 4 Ebrej të rreshtuem e mandej të liruem prej Komandës Gjermane.

Kemi nderin me Ju informue se Prefektura e Shkodrës me telin shifër Nr.191/2 res, d.5 vazhduesit na raporton se, Komanda Gjermane e atjeshme S.D.Hausding, më daten 2 të k.m. ka arrestue 4 Ebrej prej Prishtine e me qindrim në Shkodër. Në daten 4 po të k.m., mbassi u ka marrë një shumë prej gjashtëdhjetmijë (60000) fr.shq. i ka lanë të lirë.

Prandej per sa sipri lutemi të keni mirësinë me ndermjetësue ku duhet qi Autoritetet ushtarake Gjermane të:mos nderhyejnë nder punët e mbrendëshme t'ona, vetem nder raste qi kan të bajnë drejtë per së drejti me ushtrin Gjermane.

U thekshme verbalisht.

MINISTRI

MPJARKIVI
VITI: 1944
Dosja# 69 Fleta: 1

SHTETI SHQIPTAR

MINISTRIJA E P. TË MBRENDËSHME
"ZYRA-POLITIKE" —

Tiranë, më 1944

Nr. 1277

MINISTRIA E P. TË JASHTME
Nr. PROT. A. III. 732/44
ARRITUR 4 Maj 1944

REZERVAT

REZERVAT

P. T.
MINISTRISË P. TË JASHTME

TIRANË

Prefektura e Prishtinës me telegramin e sajë Nr. 84/V Rez. datë 17 vazhdues na njofton se me datën 14 të vazhduesit familjet izraelite t'atij qyteti janë rreshtue prej ushtarakëve SS Gjerman dhe se me ket rast u janë plaçkitë teshat shtëpijake. Gjithashtu është konstatue se dy izraelitë janë pushkatue brij qytetit.

Tue Ju sjellë në dijeni sa ma sipër, shenojmë se këtu është çështja për Izraelitë me shtetësi shqiptare ose t'atilië të cilëvevet Shteti Shqiptar qysh me kohë u ka akordue të drejtën e azilit. Pra si për njenen ashtu edhe për tjetren kategori do. t'ishte gjithmonë kompetencë vetëm e autoriteteve shqiptare për marrjen e ndonji mase kundra tyne.

Nuk ka dyshim se kundrejt ndihmave q'na ka dhanë e na jep Reichu i Madh Gjerman për rimëkamjen e vendit t'onë edhe neve jemi të detyruem me kontribue me fuqinat t'ona në dobë t'interesave gjermane, por kurdoherë të pershtatuna inidpendencës shtetnore t'onë, të cilën e ka njoftë po vet Reichu i Madh Gjerman.

Lutemi prandej me ndermjetsue ku duhet q' veprime të tilla të mos persëriten në t'ardhmën dhe, ndër rase të ngutëshme e të domosdoshme, këta t'i referohen autoriteteve administrative t'ona, të cilat qysh me kohë kanë marrë instrukcionet per një bashkëpunim të shpejtë e të sigurtë me autoritetet ushtarake gjermane.

h. reguluar verbalisht
Kontroluar:

9.1

MINISTR I

MPJ ARKIVI
Viti: 1944
Dosja: 69 Fleta: 2

SHTETI SHQIPTAR
KRYESIA E KËSHILLIT TË NALTË

Tiranë, me 27.5.1944

MINISTRIA E PUNËVE TË JASHTËME

7700 A-2
29/5/44

Nr. 9/E
R E Z E R V A T

Ministria së Punve të Jashtëme

T i r a n ë

Si mbas Urdhënit Superior, bashkangjitun ju dërgohet një telegram i marrun prej Prefektit të Prishtinës, i cili ban fjalë për plaçkitjen dhe për vrasjen e dy çifutëve.

Me qenë se çifutët në fjalë janë shtetas shqiptar do të ishte mirë që Ajo P.T. Ministri të ndërmjetësojë pranë konsullatës Gjermane për të hetue se si qëndron çështja dhe në kishin faj t'i dorëzoheshin autoriteteve Shqiptare për të marrë masat e duhuna, dhe jo nga ana e tyre.

SEKRETARI I PËRGJITHSHËM :

[Handwritten signature]

MPJ ARKIVI
Viti: 1944
Dosja # 69 Fleta: 3

[Handwritten signature]

SHTETI SHQIPTAR

Ministria e P.të Mbrendëshme

K o p j e

refektura e Prishtinës
r.84/V Res.

Prishtinë, me 17.V.1944
Ora 12.-

Ministria së P.të Mbrendëshme
Zyrës Politike

T i r a n ë

Me datë 14 vazhduesit familjet çifute të këtij qyteti janë arrestue prej Gjermanëve. Prej ushtëris SS. janë plaçkitun teshat shtëpijake. Kemi konstatue se dy çifutë janë pushkatue në skaj të qytetit. Për vorrimin e tyre u urdhëmue Bashkija.-

P r e f e k t i :
Hysen Prishtina

Vërtetohet se asht një me origjinalin:

Drejtori i Korespondencës:

[Handwritten signature]

MPJ ARKIVI
Viti: 1944
Dosja # 69 Fleta: 4

[Handwritten signature]